

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ**ΓΙΑ ΛΑΧΑΝΑ..... ΓΙΑ ΒΡΟΥΖΕΣ.....**

Ο ήμιος είχεν ανατέλει από ώρα άρκετή και είχε ζεστάνει ή ήμέρα, ήταν ή Κάκω - Γάτσου βγήκε στην ανέλαστρα, κρατώντας τό μαχαίρι της, γιατλιστερό - γιατλιστερό από τη χρήση, και φώναξε στα πορτίσια τά νά πάνε νά λαζανολογήσουν, μέ τό λαζέδο τραγουδούν της ήμέρας :

‘Ο Κρέατος σπόδιανε ψυχομαχάει δύ τύρος...
Τ’ ακούσατε, μούρ’ ιούλες ;
Γιά λάχανα, γιά βρούζες !

Μή τα κορίτσια, κρεμασμένα σε παράθυρα, σέ γαλαρίες και χαριάτια, κυτταζαν τους γλεντέδες τού χωριού, πάδες — Καθαρή Λευτέρα ήτανε — γιρζίζανε με τα ντανούλια στοίς δρόμους.

‘Εσσο κοιμάσαι στά σιντονάκια,
κι’ έχω γυρίζω μέσο στά σοκκάκια.

Ντάμπα - ντούμ, ντάμπα - ντούμ, ντάμπα - ντού,
σύ μού σηκωσες τό νοῦ...

Ντάμπα - ντούμ, ντάμπα - ντούμ, ντάμπα - ντού,
από τό κεφάλι μου !...

Καί πήγαναν, στεφανισμένα μέ φρέσκα σύρόδια και ρεμματόδια, άπαντα στην προσηλιασές βουνοταλαγές, για νά χαλασσούν τα «Κούνι» μω.

Έσσο κοιμάσαι κι’ έγω νυστάζω,
σέ συλλογίζομαι κι’ αναστέναζ...

Κι’ αλούσισθες τό επανάκισμα τον τραγούδιον, στον ντανούλιο τόν πήρο :

Ντάμπα - ντούμ, ντάμπα - ντούμ,
ντάμπα - ντού,

σύ μού σήκωσες τό νοῦ...

Έτσι, πού λέτε, τα κορίτσια, κρεμασμένα στα χαριάτια, στέ γαλαρίες και τό παράθυρα, κυτταζαν τους γλεντέδες τού χωριού αι’ ούτε γιρζίζανε νά δύνει τή Κάκω - Γάτσου...

Τό σύρροδο νά σάς κάψη ! τές καταφύτηκεν αιτή, και πήγανε για ξέσο, για νά αιώνιη λάγανα.

Μα αιτής από καιρό τίς είχε κάψει δεδάδις ...

Μέσσο στά διαλεπού όπωνερο και τά ήματα μάγγειν, κρημένα μέσα σε σφαλάζουνς και σέ βατονιές, σάν νά καταράγανε εκεί από τον κακώ χειμώνα την τυνί αι’ από της Κάκω - Γάτσους τό γνωμοτερό λεπτίδι, πρασινίζαν τ’ ήγρια λάχανα λογιών - λογιών, μέ τόσες μιροβόλες, τά τραπές ίδιντες, μέ τόσες νοστιμάδες, τόπο ήλιγχανε τό δεινόν στη γήρα της.

Τέ Κάκω - Γάτσου μά αιτή τά λάχανα τίς γρώμιζε, σάν παλιά τους έποκετέρια, κάθε ντηστίουν ή φτωχή ήμερα.

Ήξερε τό διαντάκια τους, τά τατενά, τίς ίδιντες τού καθενός, τίς νοστιμές τους και τά μωστικά τους, τίς θεραπευτικές τους ίκανοτήτες, τή μαρκή τους δίνων, τίνη ίστορια τους και τίνη καταγωγή τους ...

‘Άδινως δέν τήν δονωμάτικαν «Λαχανού» στό χωριό !!!
Τηγ λέγανε έτοι, μά και ήτανε αλληνά λαχανού.

Τά μάτενε, τά μώβινε, τά γάδενε και τάβανε, τά μλωντάς τα μασάν, στήν πετρέτα της, σάν νά τάβανε, έτοι στογιάν και ήσυχα, γιγνά νά κουμιθούνε...

Και δέν άσκανε και δέν άπλανε, νά λέτη γι’ αιτή !!!

Τά μάρσαν ;
Αιντή είνη της Εύας τά παλιά, δταν τά γένεις, άφθανα και τουφάτα, σάν ήταν στόν Παφάδειο, και πέφταν τ’ αινιγκτενίδα...

Γιά τότο, σάν πρωτογάνιωνα τήν ήνοιξη, τά φεδία από τή γή κι’ είνε ίζαμια στραβά, πάνε και τρίβουνε τά μάτια τους στόν μαφαθών τή ούζα και τότε ξαναβλέπουνε. Γιά τότο μάρσαν

τόν Μάρφη, πριν πέσει τό κόκκινο τοσιδική τ’ αιγανή της Πασχαλίας στη γῆ, δέν έτρωγε δό κόσμος δό παληός, κι’ ούτε κι’ ή Κάκω - Γάτσου πρώσε...

Γιά τότο και σάν τά μαζέψης νίχτα, τ’ ‘Αγιου Μάρκου ξημερώνοντας, μαρωνίεις όπου μά θέλεις κατελλιά, μαρωνίεις όπου μά θέλεις άγαπη, δόσ μεγάλη κι’ αν είνε...

Σάν μάρσαν νά μαραθής, κι’ ωσαν τά τυφλοπόντικα, ούτι ποειτες, νά μήν ιδης !...

Κι’ ή βρούδα : Καί της «Πιαταδιάς» αιτής, και ή εγινοκριδιά, ως ό ‘ζωχος», πού λένε τά δηλητήρια, και τον ελαγόν τ’ αιθάλια και τό τραχύ εχειροβότανος, ως ή μαλεσιά ή εκποτούνάδας, και τό εάριγο κουκλά, και τά βαθηχρωμα επερδικοτάτιματα, και τό γαλατετρο εχοραφάρι τού λαγούν, κι’ ή παχαλίδια με τίς χρονες τίς φοντες της, και τό μωροτικό ευωδών, και τό φαδίνα πά παρό, μέ τό εσυντρόφι τού παπά, πού κανείς δέν τό προτέξει, κι’ ή θυμωμένη ή καυτή ή επαρσύνιδα, κι’ ή καυτοπόρατη επανίτουνος, κι’ ή άγρια ή λεβούδια, πού είνε σάν νά παστάλισε τη φύλα της με άσημενα σαύνη, και τό νεφροχρές τό ελάτατο, πού έχει ούζα κόσμην σάν νά στέψη αίμα, και ή ούνιδας δό φτωχονοκούναρά, και ή μικρή και λεπτή εγκλώσα τού τρηγονιούν, έχει καθένα άντι ατά τή ιστορία του και έχει τό καθένα τήν καταγωγή του...

‘Η βρούδα ήταν μαρείψισα σ’ ένα μοναστήρι της Φανερωμένης, μαρωνά. Πόσο μακρά και πόσο μαχρά, κανένας δέν γνωρίζει... Καί δέν ήταν μά ‘Ησαν διό Βρούδες, αδελφές. Ή μά ήταν μά καλή, άλλη ή άλλη ήτανε κακή, έκλεβε τό πιπέρι... Καί έκλεβε, και έκλεβε, ώστον την πασαν μά μέρα. Καί ή ‘Ηγουμένος, πού ήταν αιγος άνθρωπος κι’ έπανε δό λόγος του, την καταφάστηκε νά κακή και νά παχαίνεται τη μάρτια της γενιάς της, δύο ή τέσσερα καλή ήτανά την πάρα...

Κι’ αιτή, απά τή λάντη της και τή ντροπή της, πήρε τά βουνά, κρυστόταν στίς βατουνίες κι’ έγινε χωρτάρι. Κι’ ή άδελφη της, πού δέν μπορούσε νά ξηρή χωραστά απ’ αιτή, ήσησε από τόν ‘Ηγουμένο τήν άδεια νά πάτη νά είνε.

— Πήγανε, της είπε δό ‘Ηγουμένος, κι’ γιατί της καλής σου τής καρδιάς νά είνε πάντα της καλής και τής γενιάς σου...

Και έγινε χωρτάρι της γενιάς σου...

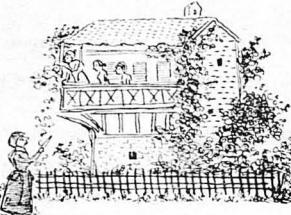
Κι’ από τότε υπάρχουν βρούδες δύο είδων. ‘Η μανή, ή ‘πικρούνας, κι’ ή άλλη ή εγκλώβιοναρα. Ό κόσμος τίς θέλει και τίς διώ, άλλα ποιητικά τή μάνη, τήν παχρή.

Γιατί κι’ ή σόδιος είνε κακός σάν αι’ αιτή, κι’ έχει πάκρα στήν καρδιό του ...

Και ή καυτονύναδα ;
Αιτή ήταν μά βασιλοπούλη όμιορφη, μέ κόκκινο μεταξωτό φουστάνι και μπονσέλες κατσαρά και τήν έχησε γυναίκειαν νάρα του τό άγιος δό Φλόιδος, πού είνε κακός και δινοτος. Μά έκεινη δέν τόν ήθελε και προτίμησε νά πεθάνη. Και τρέφοντας και φεύγοντας, μέσα σε κάπιανος, χωράφια και πλαγιές, χρυσμένη σέ φράξτες και αιλάκια, σαρραβολιώνενταν άπαντα σε μανδοβούνους έρημους, στίς άκρες απ’ τά περιβόλια λαγωσιμένη, γιαν’ αι’ αποκίνη τόν δώρητη της τόν κακό, πήγε τέλος κι’ έπεσε στό πόδια τ’ ‘Αι - Γιώργην.

— ‘Αγιε μου Γιώργη, γλόσοι με !!!

Και τήν γιλτώτωσε δό ‘Αι - Γιώργης. Τήν έκρηψε στήν έρημοκλησιάς τού τόν

Οι γλεντέδες γυρίζανε στούς δρόμους με δίχως προσωπίδες....

Ήταν μά βασιλοπούλα ωμορφη...

Είνε τά μαλλιά τής Εύας !....

αὐλόγηρο, χωμένη μέσα στὸ χῶμα. Μὰ κ' ὁ Φλόμος, ποὺ ἔχοντανε ἀπὸ ποντά, πήγε ἐξεὶ καὶ τρύπωσε, γιὰ νὰ τὴν βρῷ. Μὰ ὁ "Αἱ Γιώργης τῆς ἑδονῆς εὐχὴ νὰ ἕσφυρώνη τῷρα τὸ χειμῶνα, ποὺ φλόμοι ἀζύνειν φυτόδουνονε...

Μᾶς γιαν κακή της ὥρα, φυτόδουνε τῷρα τὴν Σαραποστή, ποὺ φτιάνουν πτῆτα καὶ κανοκοφάδες. Κ' ἡ πήτητα ἀπὸ εποιστονάδα είναι πτῆτα, λένε, βασιλική, πήτητα νὰ τοῦνε ἀφοντάδες... Κ' ἡ καποιανάδα ἡ φτωχή κινδύνευε νὰ μὴν ξαναφανῇ στὸν κόσμο... Μᾶς ὁ "Αἱ Γιώργης καὶ τὰς τηρὶ τὴν πόστησε. Σάν ἔρετ' ἡ γυροθή του, κάρι μεγάλη της ἔδωσε, ἔξεινε τὸν μέμρα νὰ προστονιούντεσσε... Γιατὶ ὅποιος τὴν φάει πειά, θὰ κουπιῆνται μεγάλη καὶ χαροπῆ, γελούμενη στὸν κόσμο, παπαρόντας λαγκευτή, οἱ ἄνθρωποι δὲν τὴν πειράζουν... Γιατὶ ὅποιος τὴν φάει πειά, θὰ κουπιῆνται μεγάλη καὶ ταραγμένη...

Καὶ ἔλεγε ἡ Κάκω - Γάπτας ιστοφίες, κι' ἔλεγε, γιὰ ὥλια τὰ χορταρά παν τὸν ἄργον κι' ὥλια τὰ λάχανα τοῦ κάρπουν...

Για τὸν ἔνδιο καὶ τὸ χειμώδοτα, τὴν πακαλίδα καὶ τὰ σγηρό περδίτες.

Καὶ ἄνοιγε τὴν μπόλια της κι' ἔδειχνε τὰ χορταρά της, ἐνὶ ποὺς ἔνα χορτούσι, μὲ τὴν ιστοφία του, τὸ σχῆμα του καὶ τὴν μιντοκή τη δινιαῖς του...

Καὶ κάθε ἔνα χορταρά, ποὺ ἔβγαζε κι' ἔδειχνε, παροιανάζεται παροιανά μας, μέσα στὴ φαντασία μας, σὰν μὲν μεταμφιεσμένη ἴμπαξι, κατὸ αὐτὸ ποὺ πόστον κινούνται τὸν φύλλον, μιᾶς μιντοκής Ἀποκοπᾶς τοῦ ἐργασίου καὶ μιντοκῶν ὑπαλίθων, μὲ τὸν ἀγνώστο τὸν κόσμο του, τὰ πάθη καὶ τὶς ώμοφρείς του, τὶς δυστιγίες καὶ τὶς χιαζές του, τὰ ἔντονά του καὶ τὰ καλά του.

Καὶ περνούσαν, περνούσαν τὴν ἴδια ὥρα οἱ γλεντοκόποι τοῦ χειμοῦ, πραγματίσταν :

Ντάμπατ - ντούμ, ντάμπα - ντούμ,
ντάμπα - ντού!

Σὺ μοῦ σήκωσες τὸ νοῦ ...

Καὶ τὰ κορίτσια, πάντα χρεασμένα σὲ παράδηρα, χαριάτια, γιάριες καὶ τὰ δώματα τους, κιντάζεν, κουδουσμένα κι' αὐτά, βαφευστημένα καὶ μὲ κάποια μελαγχολία, ποὺ ἀφένει μέσα στὴν ψυχή κάθε γιορτῆς τὸ ἄνατο τὸ πέρασμα ...

Καὶ μονάχη ή Κάκω - Γάπτας ήταν χαρούμενη.

Μέσα στὴν πλατεία τὴν κίνητρη της, ἀπάνω στὴ φωτιά, τὰ λάχανά της βρέζαν καὶ χοροπηδούσαν, κοχλαστά, σὲ προσκαλεσμένοι, ποὺ χορεύουσεν, χωρούμενοι καὶ ξέγνοιαστοι, μέσα σ' ἔνα πλατύ σαλόνι ...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΕΝΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΡΜΕΝΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

('Απ' τὴ Σύλλογὴ τοῦ 'Αρσάκ Τσομπανιάν)

Κλαίει τὸ ἀπόδονάρι γιὰ τὸ ρόδο
μὲ θλιβερώτατο σκοτό,
κι' ἔγω κατάντησης ἐν' ἀρδόνι,
γιὰ τὸ ταφάσι ποὺ ἀγάπτο.

Μακρινά ἀτ' τῆς δῆψης σου τὴ λάψι,
πάσχο, ψυχή μοι ποθεινή,
διψάντας γράμμα ἐφράτο σου
σὲν τὰ λουλούδια τὰν Μαγιού.

Φύδια γραμμένα, μαδῶν μάτια
καὶ ἀστένες φεγγαροῦν ἡ ματιά,
καὶ τὰ χειλάκια σου κεράστα,
στὸν μουστακόσ σου τὶς μωκάζεις.

Κλαίω σὰν τὸ ἀπόδονι, ἐσὲ ποθῶντας,
πτ' τὴ φωληά του μακριά,
μαρφόνιμα σὰν ἀσθενάρης,
δὲν ἔχει δὲ πόνος μοι γιατρεύα.

Δὲν ἔχω δίναμι αὐτὸν τὸν φέρειο,
σινέντε τὸ φῶς μου θαυμερό,
σιν, τὶς κινδύνας μου μάρτι ἐλπίδα,
μόνο εὖν, φῶς μου λαμπερό.

"Εἰα σιμᾶ μοι, νὰ λαλοῦμε
λογάκια δίχως στεναγμούς,
νὰ μὴν περνοῦν ἡ διμορφός ὥρες,
μέσα σὲ πόνους καὶ καιμάδις.

Μετάφρ. ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ

Καὶ δὲ Ἡγούμενος τὴν
καταράστηκε...

Καὶ δὲ Ἡγούμενος τὴν
καταράστηκε...

ΟΙ ΤΥΧΕΡΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΩΡΑ

Συνεχίζουμεν τὴν δημοσιεύσαν τῶν διομάτων τῶν τυχερῶν τὸν Ἐδρομαδίσιον Λαχεῖον τοῦ «Μπουκέτου»:

Οι κ. κ. Κλ. Σκούπας Κωντ. Παλαιολόγου 18 'Ἐνταύθα, Β. Παπαϊωάννου Φιλιππάς, Π. Σταματόπουλος 'Ἐνταύθα, Αχ. Κογκούδην Καΐρου, Ν. Τζίνης Σ κούφοις 4 'Ἐνταύθα, Γ. Μαδυτήνος Τουρκία, Ν. Θασαπόπουλος 'Ἐνταύθα, ΙΙ. Λαδάς Φιλωνός 76 Πειραιέυς, Μ. Βεσαλᾶς 'Υψηλάντου 67 Πειραιέως, Θ. Κατσάρης Βιταλίου 5 Πειραιέως, Ι. Δημητρίου Καλύβια, ΝΙΚ. Κελάνδριας Σ ωκράτους 45 'Αθηνᾶ, Μ. Μπάσμπα Βασιλείου Χλωροῦ 6 'Ἐνταύθα, Α. Βεζάκης Πάτραι, Β. Μέρλος Κηφισίας 'Αλέξ. Ισρόπουλος 'Ἐνταύθα, Α. Γαλακάκης Δύρυσση, Κ. Παπασημπτρόπουλος Λουκιανοῦ 31 Κολωνάκι, Γ. Ναθαήλη Νέα Χαλκίδων, Εύρ. Βαγενᾶς 'Άγυια Θεσσαλίας καὶ Ν. Μένος Κηφισίας, ἐκέρδισαν ἀνά ἐν 'Ημερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου».

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Η ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ

Κάποιος οօφός γιατρός διατείνεται, δτι μπορούμε νὰ γινωρίσουμε τὸν χαρακτήρα καὶ τὶς τάσεις ἐνός ἀνθρώπου, ἔξειταντες προσεκτικά τὴν γλώσσα του.

Πλόσια πλατεία, λέει ὁ γιατρός, φανερώνει εἰλικρίνεια.

Στενή: 'Επιφυλακτικότητα.

Μακριά καὶ πλατεία: 'Επιπολαιότητα καὶ ἀπλότητα.

Μακριά καὶ στενή: Σταθερότητα καὶ ἀκριβολογία.

Κοντή καὶ πλατεία: Πονηρία καὶ κρυψίνοια.

Μακριά καὶ λεπτή: Φιλαργυρία.

Μακριά καὶ παχειά: Δολιότητα καὶ ψευτισμός.

“Μοτε, δειξε μου τὴν γλώσσα σου νὰ οσού εἶ πω ποιὸς είσαι!...

Σὰν προσκαλεσμένοι, ποὺ
χορεύουσι σ' ἔνα πλατύ
σαλόνι !...